PÄIVÄSTÄ TOISEEN

15.07.15

Aurinko nousee
Helsingissä kello 4.21
ja laskee kello 22.29
Oulussa kello 3.14
ja laskee kello 23.31

Päivän sana
15.7. Sitten Joosua sanoi kansalle: ”Katsokaa, tämä kivi on oleva todistajana, sillä se on kuullut ne sanat, jotka Herra on puhunut teidän kanssanne.” Joos. 24:27
16.7. Elisa rukoili Herraa ja sanoi: ”Herra, avaa hänen silmänsä, jotta hän näkisi.” Herra avasi palvelijan silmät, ja hän näki, että vuori Elisan ympärillä oli tulisia hevosia ja vaunuja täynnään. 2. Kun. 6:17

Nimipäiviä
Tänään keskiviikkona: Rauni, Rauna
Huomenna torstaina: Reino

Mietelause
Kylvä tekoja, niin niität tottumuksen, kylvä tottumusta, niin niität luonteen, kylvä luonnetta, niin niität kohtalon.

William Thackeray

MERKKIPÄIVIÄ

60-VUOTIAS

Kansanedustaja **Ritva ”Kike” Elomaa** 16.7. Masku.

KOULUPÄIVÄKIRJA

Kun kuvat katoavat

Maailmamme on täynnä kuvia.

Näin kirjailijana sitä pelkää, syökö tämä kuvatulva sanan. Meni mihin tahansa, näkee tilanteita, joissa itsestä otetaan kuvia oli sitten kysymyksessä ravintolahetki tai joku arkitilanne. Näin pedagogina pelkään sitä hetkeä, kun kiusaamismielessä otetaan kuva toisesta ja levitetään se. Se kuva menee ikuisuuteen.

Mutta mitä kuvia ajastamme, eletystä elämästämme jää? Moni muistaa koulukirjojen kuvat. Samoin kun opettaja kaivoi vihreästä kyläkoulun kaapista opetuskuvan ja asetti sen karttatelineeseen. Eräässä Kaarle Herttua herjasi petturiaatelin Klaus Flemingin ruumista (veti parrasta). Entä eläintaulut, jotka olivat aikansa tunnettujen maalareiden käsialaa, kuten: jänis, talvilintuja, hirvi, lehmärodut.

Muistuu mieleeni eräs opettajakoulutuksen psykologinen kuvaopetus: anna kuvan viipyillä luokassa. Erityisen tärkeää oli, että karttaa ei rullata pois, vaan se voi jäädä viikoksikin luokan eteen. Niinpä maantiedon tunnin jälkeen opettajan riemunhetki oli, kun poikajoukko sanoi, että saadaaks me jäädä välitunnilla katsomaan karttaa. Saivat, ja heidät oli irrotettava seuraavaan tuntiin, kun miellematkat velloivat; missä oli perheen kanssa käyty, minne haluaisi mennä, missä on sota.

Oli tosi miellyttävää, kun sain kouluuni opeurani viime vaiheessa kollegan, jonka ammattiosaaminen ja into elokuvan kautta opettamisessa oli tuloksekasta. Niinpä keskustelimme, kuinka kuvan opettaminen ei oikein ehtinyt tavoittaa koulua. Tuli liikkuva kuva ja ääni ja teknologien laitteisto joka vaihtui vuosittain ja alkoi suoltaa kuvaa.

Ja nythän ollaan tilanteessa, jossa kuvia sormeillaan. Syntyy selailukuvatuokio ja selailumuisti. Mutta oppiiko sillä? Vai mennäänkö tällä näytä ja poista -opetuksella teennäisoppimiseen.

Voihan olla, että seuraavien sukupolvien tunnuslause tästä selailutulvasta on tämä: Jotenkin tuttua mutta ei harmainta aavistusta. Eli mennään sorminäytöllä tyhjyyteen.

Siksipä kaikki ne arkiset toimet, jotka edes hetkeksi pysäyttävät tämän ruutuselailun, ovat tervetulleita. Kun taas tutun perheen kaksi koululasta tulivat kesäviikoksi luokseni, he päättivät etteivät koske mihinkään ”älyvempeleeseen”. Vastapainoksi menimme viipyilevän kuvan äärelle eli Ateneumin Tarujen kansat -näyttelyyn.

Aivan niin kuin esineellä on muisti, samoin kuvat, parhaimmillaan, pursuavat tarinoita. Sen takasi mainiosti tuo näyttely, jonka perusta on Suomen ja Norjan 1800–1900-lukujen tunnettujen taiteilijoiden kuvagalleriat. Näyttely on suunnattu suoraan kohti lapsen ja nuoren mielikuvitusmaailmaa; on kalmaa, murrosikää, mystisyyttä, ihmisen haavoittuvuutta, mutta myös kansanperinnettä ja taiteellista mielikuvitusta. Nämä kuvat kolkuttavat muistia. Näyttely todistaakin, että selailukuvat katoavat, mutta mielikuvat säilyvät.

Ateneum osoittaa, että taidemuseo voi olla myös lapsen paikka. Kaikenkokeneen pedagogin sydän läikähti myös tämän lehden mielipidesivun tamperelaisen Juhani Vuorisen (10.7.15) kommentista: Nuoret, pois tietokoneiden äärestä. Vuorinen esittää vaihtoehdoksi kesäisen luonnon.

Päiväkirjan pitäjä suosittelee huvipuistojen sijasta Ateneumin näyttelyä Tarujen kansat. Siellä kuva viipyilee ja kertoo tarinan.

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@pp1.inet.fi

Puuelementtitehdas palkkaa isovanhemman

Pyhännällä toimiva Lapwall hakee palkkalistoilleen mummoa tai vaaria auttamaan työntekijöitä arkensa pyörittämisessä.

Hyvää tulosta tekevä puuelementtitehdas haluaa helpottaa perheellisten työntekijöiden arkea tarjoamalla isovanhemman apua esimerkiksi lapsen sairastuessa.

”Usein käy niin, että työt pitää hoitaa joka tapauksessa, vaikka lapsi sairastuisikin. Kun mummo tai vaari hoitaa lapsen, voi vanhempi keskittyä töihin”, kertoo johdon- ja myynnin assistentti **Niina Parpala** Lapwallista.

Mummo tai vaari keskittyy yhteen perheeseen päivässä. Isovanhempi tarjoaa lastenhoidon lisäksi muutakin huushollausta. Tehtävissä ei rajoiteta mitään ulkopuolelle. Mummolta tai vaarilta toivotaan vanhan kansan otetta työntekoon.

Ikärajaa isovanhemmalle ei ole, lapsirakkautta ja autoa edellytetään. Ensisijaisesti mummon ja vaarin tehtävä on olla läsnä perheissä.

”Kokonaisen päivän viettäminen perheessä kerrallaan varmistaa, että isovanhempi tulee asiakaskunnalle tutuksi.”

Lapwall on kymmenkertaistanut liikevaihtonsa kahdessa vuodessa 20 miljoonaan euroon. Puurakentamisen trendi on siivittänyt yhtiön kasvua.

Mummon tai vaarin palkkaaminen ei Parpalan mukaan ole Lapwallille kulu vaan investointi.

”Firma voi hyvin, kun työntekijät voivat hyvin. Perhearvot ovat meille tärkeitä. Perhe ei ole työntekijälle miinus vaan luonnollinen osa elämää.”

TERHI PAPE-MUSTONEN

MARKKU VUORIKARI

Kuusamon Naisvoimistelijat esiintyivät Linnanmäellä maanantaina. Vasemmalta Sari Komulainen, Elena Hietala, Johanna Karvonen, Marja Hahtola, Kirsti Ketola, Päivi Peuna ja Jaana Tuovila. Keskellä "tanssimaan syntynyt" nuori lahjakkuus Anni Tuovila.

Tanssi yhdistää vanhat ja nuoret eri puolilta maailmaa

Helsingissä järjestettävä Gymnaestrada kerää yhteen 21 000 voimistelijaa ympäri maailman. Kuusamon naisvoimistelijat kertovat tanssin pitävän kunnossa koko kehon, erityisesti pään.

Saksalaisen TSV Gruibingen -seuran New Generation -tanssiryhmä tarjoili taidokasta ja iloista tanssia rock-musiikin tahtiin.

Hulinaa, kiljuntaa, hyvää energiaa. Täydellinen puolipouta suosi Gymnaestradaan saapuneita Kuusamon Naisvoimistelijoita heidän esiintyessään Linnanmäen estradilla Helsingissä.

Seitsemän naisen ja yhden nuoren voimistelijan ryhmä esitti Värttinän Sulhassii-kappaleeseen tehdyn koreografian maanantaina.

Esityksen jälkeen ”fiilis on mahtava”.

”Kuusamon naisvoimistelijat ovat minulle henkireikä, aivan upea naisporukka. Opettajamme on tuonut tanssin eri ikäryhmille nuorista kaltaisilleni harmaapäämummoille”, kertoo eläkkeelle jäänyt opettaja ja rehtori **Marja Hahtola**.

Tanssi tarjoaa harrastajalle kokonaisvaltaista hyvinvointia.

”Tanssi on erittäin edullista ihmisen fyysiselle, henkiselle ja erityisesti sosiaaliselle puolelle”, kertoo tanssinopettaja **Elena Hietala**.

Tanssillisesta voimistelusta on innostunut myös fysioterapeutti **Kirsti Ketola**, joka kertoo sen olevan hieno harrastus ikääntyneille: ”Tanssikoreografioiden opetteleminen harjoittaa muistia ja ehkäisee dementiaa.”

”Ei tee mieli lintsata harkoista, eikä katsota kelloa. Erityisesti näin suureen kansainväliseen voimistelutapahtumaan osallistuminen on ihanaa, aivan huippua”, tunnelmoi Hahtola.

Ylpeästi suomalaista ja perinteistä

Naisvoimistelijat kertovat opettajallaan Hietalalla olevan aina kansanmusiikkikausi.

”Perinteitä on pidettävä yllä”, kertoo ryhmän toinen vetäjä **Jaana Tuovila**.

Esiintymisasut ovat perinteisiä ja lisäksi kierrätettyjä, ja ikää niille on ehtinyt kertyä jo 20 vuotta.

”Ennen vanhaan tehtiin kaikki paljon paremmin”, kertoo Tuovila.

”Kyllä asuja vähän muutettiin: hameen helma lyheni”, naureskelevat iloiset voimistelijat.

Kuusamolaiset saapuivat Helsinkiin perjantaina ja lauantaina. Sunnuntaina olivat avajaiset, joissa tunnelma todella tiivistyi.

> Erityisesti näin suureen kansainväliseen voimistelutapahtumaan osallistuminen on ihanaa, aivan huippua.
>
> **MARJA HAHTOLA**

”Tunnelmassa tuntui aivan erityinen, maiden rajat ylittävä yhteys. Heti kun näkee toisia tapahtuman osanottajia, voi mennä juttelemaan, olivat he vaikka Brasiliasta tai mistä tahansa”, kertoo Hahtola.

Linnanmäen esityksen jälkeen naiset aikovat kannustaa Kuusamon naisvoimistelijoiden toisen ryhmän, Mimmit, upeaan esitykseen. Sitten mennään vuoristorataan.

Gymnaestradan tapahtumissa riittää paljon ohjelmaa vielä koko viikoksi.

TERHI PAPE-MUSTONEN

GYMNAESTRADA

Eniten osallistujia koskaan

Gymnaestrada on voimistelun kansainvälinen suurtapahtuma, joka kokoaa Helsinkiin 21 000 osallistujaa yli 50 maasta.
Se on kansainväliseltä osallistujamäärältään suurin Suomessa koskaan järjestetty tapahtuma.
Tarkoitus on pitää hauskaa, ei kilpailla. Mukana on sekä harrastajia että alan huippuja.
Gymnaestrada on kansainvälisen voimisteluperheen kohtaamispaikka. Joka neljäs vuosi järjestettävällä festivaalilla ovat edustettuna kaikki voimistelulajit erilaisten esitysohjelmien muodossa, aina akrobatiasta tanssiin asti.
Tapahtuma jatkuu Helsingissä 18.7. asti. Maksullisten esitysten lisäksi tarjolla on ilmaisia esityksiä sekä runsaasti puisto- ja lavajumppia, joissa kaikki pääsevät kokeilemaan voimistelua.

MENOT

Musiikki
Tampereen Tammerfest tarjoaa 15.–18.7. yli 150 keikkaa. Esiintyjiä ovat muun muassa Jari Sillanpää, Sanni, Haloo Helsinki ja Isac Elliot.
Kangasniemellä järjestetään 17.–26.7. jo 33. kerran Kangasniemen Musiikkiviikot. Luvassa on konsertteja, kursseja sekä laulukilpailu.
Sastamala Gregoriana – Wanhan Musiikin Päivät tarjoavat vanhan musiikin ystäville 18.–25.7. Sastamalassa keskiajan, renessanssin ja barokin mestariteoksia.
Karjurock tarjoaa niin lapsiperheille kuin varttuneemmillekin ohjelmaa 16.–18.7. Nopperlan maalaismaisemassa Lokalahdella. Esiintyjinä esimerkiksi Robin ja Uriah Heep.
Iskelmäviikko soi Kiuruvedellä 15.–19.7. Ohjelmassa on laulukilpailua, iskelmää, yhteislaulua ja tunnettuja artistien keikkoja. Kulkupeleinä vossikkataksi, Zetor-traktorit ja uutuutena höyryveturi.
Savitaipaleella järjestetään lauantaina 18.7. ikärajaton Mikael Gabrielin keikka. Esiintymispaikkana on Burger Heaven -ravintola.
Joensuussa on tarjolla monipuolinen rokkiviikko. Koko perheen Popkatu järjestetään 13.–18.7. ja Ilovaarirock jytää Ilosaaressa perjantaina 17.7. Samaisena päivänä käynnistyy myös sunnuntaihin 19.7. asti kestävä Ilosaarirock.

Teatteri
Outokummun Vanhalla Kaivoksella ensi-iltansa saa 17.7. Fjodor Dostojevskin teos Karamazovin veljekset. Esittäjänä on Suomen taiteellinen metsäteatteri, ja ohjauksesta vastaa Esa-Matti Smolander.

Muut tapahtumat
Kuopiossa lämpiää 15.–18.7. some-sauna. Halukkaat saunojat ovat tervetulleita lämpöön päivittäin kello 12–18 osoitteeseen Maria Jotunin puisto, Kuopionlahdenkatu, Kuopio.
Hyrynsalmen Vuorisuolla potkitaan suopotkupalloa MM-tasolla 16. kerran perjantaina 17.7. kello 9 alkaen. Finaali pelataan lauantaina 18.7. kello 15.
Ilomantsin Parppeinvaaran Runokylässä ruokakulttuuria tarjoilee puolestaan lauantaina heinäkuun 18. päivä järjestettävä Piiroovestivaali. Luvassa on esimerkiksi runonlausuntaa, ja Martat jakavat oppejaan Piiroomestaripajassa.
Parppeinvaaran Runokylän Runonlaulajan pirtissä Ilomantsissa vietetään keskiviikkona 22.7. kello 13 Mateli Kuivalattaren ja ilomantsilaisen runolaulun kunniaksi Matelin päivää. Ohjelmassa on musiikkipainotteinen näytelmä Mateli Kuivalattaresta.
Alapitkällä järjestetään 10.–19.7. Lapinlahden omakotinäyttely. Kyseessä on koko perheen tapahtuma, ja näyttely on auki joka päivä kello 10–18.
Kustavissa alkaa keskiviikkona 15.7. kirjailija Volter Kilvelle omistettu kirjallisuusviikko, joka käynnistyy puolen päivän aikaan Jenni Haukion avajaissanoilla. Viikon ohjelma koostuu luennoista, teatterista, musiikista ja retkistä.
Lahdessa Honda Riders of Finland kokoontuu lauantaina 18.7. Ace Cornerilla kello 11–15. Päivä alkaa peräkonttikirppiksellä kello 9. Kaikille avoin kirpputori päättyy kello 14.
Juupajoki-seura viettää Juupajoki-päivää ja 60-vuotisjuhliaan sunnuntaina 19.7. Kallenaukion kievarissa. Ohjelma alkaa kello 11 kansanlaulukirkolla pihamaalla.

METSÄLLÄ

Pula-ajan yllätyssaalis

Olin alle kymmenvuotias, kun olin isäni kanssa ensimmäistä kertaa oravametsällä. Siitä jäi innostus metsästämiseen.

Isäni kuoli, kun oli yhdentoista. Aseet ja panokset jäivät isän jäämistöön, ja ne tietysti kiinnostivat. Kansakoulu ja muut harrastukset veivät välillä voiton, mutta viidentoista vanhana kiinnostus heräsi uudelleen.

Panoksia ei juuri ollut. Äiti kyseli niitä kylän kauppiaalta ja saikin luvan pienoiskiväärin panoksiin. Silloin elettiin pula-aikaa.

Kauppias lupasi panoksia lyijyä vastaan. Meillä oli kotona romuakku, mutta sellaisenaan se ei kauppiaalle kelvannut. Niinpä minä sulatin akun yhdeksi klimpiksi. Sillä lyijyllä äiti sai vaihdettua kauppiaalta lyhyitä pienoiskiväärin patruunoita, niin sanottuja pennipaukkuja.

Sitten eräänä pimeänä syysaamuna minä lähdin teerenkuville. Matkalla oli kilometrin verran pimeää kuusimetsää, ja oikein pelotti mennä sen läpi nevalle. Nevamatkaa oli vielä toinen kilometri. Selässä oli koulureppu ja repussa teerenkuva.

Paikka oli sellainen muutaman käkkärämännyn ryhmä, johon auringon noustessa asetuin. Lunta ei ollut, mutta maa oli sen verran jäässä, että se juuri ja juuri kantoi.

Istuskelin jonkinnäköisessä kojussa ja odottelin teeriä. Teeret kyllä laulesklivat, mutta odottamaani paikkaan niitä ei tullut. Puolentoista tunnin päästä aurinko alkoi olla taivaalla ja totesin, että saan lähteä kotiin. Otin teerenkuvan reppuun ja lähdin kävelemään.

Muutaman kymmenen metriä käveltyäni huomasin, että selkäni takaa tuli suuri metsoparvi. Niitä oli varmaan parikymmentä. Ne asettuivat juuri siihen, missä minulla oli ollut kuva.

Löin nevaan maata. Ammuin lähintä metsoa ja se putosi heti. Vähän kauempana oli se käkkärämänty, johon olin teeriä odottanut. Siihen asettui yksi metso, ja se oli niin suuri, että sitä minä tietysti tavoittelin. Ammuin useammankin kerran, mutta metsolle ei tapahtunut mitään. Sitten ammuin kolmatta lintua, joka sekin putosi ensimmäisen tavoin heti.

Käkkärämännyssä istuvalle linnulle ei näyttänyt tapahtuvan mitään, mutta sitten huomasin, että sitä alkoi oksalla viemistää. Se putosikin yhden oksan alemmas, mutta istui siinä kuitenkin taas aivan reippaasti.

Hetken kuluttua se alkoi taas huojua. Ei mennyt aikaakaan, kun se tipahti oksalta maahan. Muu parvi oli jo kaikonnut, joten menin heti katsomaan. Lintu oli maassa täysin hengettömänä. Huomasin männyn juurella verta. Kai se oli vuotanut kuiviin. Istui kuitenkin oksalla niin kauan kuin sillä pysyi.

Minulla oli nyt kolme metsoa, pennipaukuilla ammuttuna. Koulureppuun ei sopinut kuin kaksi. Lisäksi oli vielä se teerenkuvakin. Parin kilometrin kotimatkalle se oli melkoinen kantamus.

MARTTI HANNULA
Laihia